

ikke, saa kan dog under alle Omstændigheder de halve Kjørfler bespares, og det var allerede betydeligt, og, dersom de vilde foretage Reiser paa den anden Maade, saa vilde det ikke blive mere end en Fjerdedeel imod, hvad det nu er. Jeg troer derfor, at Thinget virkelig kan lade dette Lovforslag nyde Fremme. Om det endog ikke skulde kunne udstrække sig til mere end dem, som ingen Heste og Vogne have, saa synes jeg allerede, at der var udrettet noget Godt. At der er flere af de ærede tilstedeværende Rigsdagsmænd, som have sølt Ulemperne ved den nu bestaaende Tingenes Orden, er jeg vis paa. Jeg kan navnlig i saa Henseende anføre et Exempel. En æret Rigsdagsmand har saaledes sagt mig, at der var en Huusmand, som havde faaet Præsten hjem til sig, for at døbe et Barn, da det var sygt; men han var ikke istand til at faae en Vogn til at bringe ham hjem igjen, skøndt han søgte rundt omkring; han befandt sig saaledes i stor Forlegenhed med Præsten, og vidste ikke, hvor han skulde gjøre af ham. Han henvendte sig blandt Andre til sin Møller, der gav ham det Raad, at han skulde lade Præsten selv sørge for, hvorledes han kunde komme hjem, hvilket ogsaa skete. Næste Vinter havde imidlertid Huusmanden en Søn, som skulde gaae til Confirmation; men Præsten frasagde sig at confirmere Sønnen, førend Huusmanden, Faderen, havde betalt ham hans Vognleie. Jeg synes virkelig, at der saaledes ikke er en saa lille Ulempe tilstede i saa Henseende, som ved dette lille Lovforslag let kunde afhjælpes. Jeg skulde naturligvis hellere ønske, at der kunde komme en heel Omregulering af Præsternes Løn, og navnlig af Præstegaardene, som efter min Mening i mange Henseender ere altsor store; men, da der kun er liden Udset til at faae en saadan heel Omregulering udført, har jeg troet, at det i hvert Fald var godt, at komme frem med et saadant lille Brudstykke.

Valentin: Det er ikke første Gang, den ærede Forslagsstiller har motiveret det Lovforslag, der nu er under Behandling. Guffer jeg ikke meget seil, det er rigtignok længe siden, da bemærkede han strax i Begyndelsen, at han nok haabede, at dette lille Lovforslag skulde gaae igjennem; thi det var ikke saa lille,

som det synes. Hvad denne sidste Bemærkning angaaer, da troer jeg, at den er ganske rigtig; idetmindste ligger der i Lovforslaget meget Mere, end han dengang bebudede og idag har søgt at lægge i sine Præmisses. Han har talt om, at der var de, som ikke havde Befordring, eller paa Grund af, at de baade skulde hente Læge og Præst samtidigt, ikke vare istand til at afgive Befordring under disse særegne Omstændigheder. Nu skulde man troe, at det kun var denne store Ulempe, han vilde have afhjulpen, og altsaa at Lovforslaget ogsaa alene var begrændset dertil; men dette er dog langtsaa at være Tilfældet, da det er udstrakt til at skulle omfatte alle de Embedsreiser, det maatte tilfalde nogen Præst at foretage, idet han da skal befordre sig selv, hvis han har et Embede, hvortil der ligger saa megen Jord, at han kan holde en Hest. Imidlertid er det ikke saa meget det, jeg vil anke over, at der er en større Byrde i Lovforslaget i den Retning, end der kunde formodes efter Forslagsstillers Motivering; men jeg finder rigtignok, at der ligger meget Mere i Lovforslaget, nemlig en ganske ny Opfattelse af det Hensyn, som skal gjøres gjældende, naar der er Tale om at paalægge Skatter eller Byrder; thi i Grunden, mine Herrer! er det en Skat, der paalægges; hvor stor eller lille, gjør Intet til Sagen. Naar man da blot vilde spørge: for hvem er det mindst Uleilighed at paatage sig den? da vilde det være en ny Maade at finde en billig og rejsfærdig Maalestok for Dørtagelsen af offentlige Byrder. Det forholder sig vistnok ikke ganske saaledes, som den ærede Forslagsstiller synes at mene, at det er udenfor al Tvivl, at Embedsjord er tillagt Præsterne isærdeleshed af det Hensyn, at de skulle befordre sig selv paa Embedsreiser. (P. Hansen: Jo!) Jeg tvivler ingenlunde om, at den ærede Forslagsstiller troer det; men Hovedhensynet er dog, hvad den ærede Forslagsstiller let maa kunne indsee, da han selv opholder sig paa Landet, at der gives Fornødenheder, som det er langt vanskeligere at forskaffe sig tilkjøbs paa Landet end i Kjøbstæderne, og at det er, for at disse kunne skaffes tilveie, at Avlingen udgjør en Deel af Præsternes Embedslønning. Man har derfor